

Förvaltningsutskottet

Statsrådets redogörelse om det globala handlingsprogrammet Agenda 2030 för hållbar utveckling Hållbar utveckling i Finland – långsiktigt, koherent och inkluderande

Till framtidsutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse om det globala handlingsprogrammet Agenda 2030 för hållbar utveckling Hållbar utveckling i Finland – långsiktigt, koherent och inkluderande (SRR 1/2017 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för utlåtande till framtidsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Marja Innanen, statsrådets kansli
- utvecklingsdirektör Harri Martikainen, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Anna Bruun, arbets- och näringsministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- Migrationsverket
- Polisstyrelsen
- Finlands Kommunförbund
- Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf.

Inget yttrande av

- Löntagarorganisationen Pardia rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Det globala handlingsprogrammet för hållbar utveckling Agenda 2030 antogs vid FN:s toppmöte i september 2015. Genomförandet inleddes i början av 2016. Syftet är att vända den globala utvecklingen i en riktning som tryggar välfärd och mänskliga rättigheter, ekonomiskt välstånd och stabila samhällen på ett ur miljöns synvinkel hållbart sätt. Målet är också att utrota den extrema

Utlåtande FvUU 10/2017 rd

fattigdomen i världen. Den aktuella redogörelsen är en genomförandeplan som beskriver hur regeringen kommer att ta sig an uppgiften att genomföra den globala agendan.

Den tar avstamp i det samhälleliga åtagandet för hållbar utveckling (Målbild för Finland 2050), som uppdaterades våren 2016. Finland har åtagit sig att fram till utgången av 2030 främja Agenda 2030 i dess helhet. Grunden för det nationella genomförandet utgörs av den befintliga politiska och lagstiftningsmässiga ramen samt av de internationella och nationella avtal och strategier som är bindande för Finland.

I redogörelsen presenteras prioriteringarna för det nationella genomförandet och de politiska principerna inom olika sektorer i förvaltningen. Det nationella genomförandet fokuserar på ett koldioxid neutralt och resurssmart Finland och ett Finland där det råder jämlikhet, jämställdhet och kompetens. Inom de här temana finns det enligt redogörelsen mest rum för förbättringar hos oss, samtidigt som möjligheten finns att stödja hållbar utveckling i andra länder.

I redogörelsen ingår också en beskrivning av systemet för uppföljning och utvärdering. Avsikten är bland annat att främjandet av hållbar utveckling framöver ska ingå som en del i regeringens årsberättelse. Planen är avsedd att gälla över valperioderna i fråga om de politiska principerna och uppföljnings- och utvärderingssystemet. Utskottet ser det som viktigt att det uppföljnings- och utvärderingssystem som föreslås i redogörelsen inte leder till ökad administrativ börda. De åtgärder som systemet kräver ska kunna vidtas inom ramen för normal myndighetsverksamhet.

Över lag anser utskottet att perspektivet i redogörelsen är brett men ganska allmänt. Utskottet tar här främst upp frågor som ingår i dess fackområde gällande inre säkerhet och integration av invandrare.

Ett tryggt samhälle som förutsättning för hållbar utveckling

Den säkerhetspolitiska miljön i vårt land har förändrats snabbt som en del av den europeiska säkerhetspolitiska miljön. Den inre respektive yttre säkerheten blir allt mer sammankopplade. I det nya läget får den inre säkerheten en framträdande betydelse.

När omvärlden förändras kräver en hållbar utveckling att samhället är tryggt. Å andra sidan är den övergripande säkerheten och de vitala funktionerna i samhället beroende av en hållbar utveckling. På så sätt är utmaningarna i fråga om inre säkerhet sammankopplade med målen och principerna för hållbar utveckling.

I redogörelsen hänvisar regeringen på flera punkter till redogörelsen om utvecklingspolitiken (SRR 1/2016 rd) respektive utrikes- och säkerhetspolitiken. Under den innevarande valperioden har regeringen lämnat tre säkerhetspolitiska redogörelser: den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen (SRR 6/2016 rd), redogörelsen för den inre säkerheten (SRR 5/2016 rd) och den försvarspolitiska redogörelsen (SRR 3/2017 rd). De här tre säkerhetsredogörelserna ska utgöra en referensram för övergripande säkerhet. Kontaktytorna mellan hållbar utveckling och övergripande säkerhet i samhället ska enligt den föreliggande redogörelsen ringas in när den politiska koherensen till stöd för hållbar utveckling stärks.

Utlåtande FvUU 10/2017 rd

Framför allt i sitt betänkande (FvUB 5/2017 rd) om redogörelsen för den inre säkerheten beskriver förvaltningsutskottet heltäckande läget och utmaningarna i fråga om inre säkerhet i Finland. Gemensamma värderingar, välfärd, demokrati, tillförlitlig förvaltning, rättsstat och fungerande institutioner skapar en grund för stabilitet och inre säkerhet i vårt samhälle.

Men den inre säkerheten utgörs inte uteslutande av säkerhetsmyndigheternas verksamhet. Den påverkas bland annat av utslagning, inkomstskillnader, sysselsättningsläge, alkohol- och narkotikapolitik, ekonomisk situation och likvärdighet. Familjerna, närkretsarna, social- och hälsovårdsväsendet samt skolorna har ett viktigt ansvar för det välbefinnande som ger säkerhet. Utanförskap är ofta förknippat med ensamhet. Det är också viktigt för människan att uppleva delaktighet i samhället. Utskottet ser positivt på att de här frågorna och deras inverkan på den inre säkerheten lyfts fram också i den aktuella redogörelsen.

I ett bredare perspektiv är förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön också relaterade till en oro över att värderingarna och handlingsmodellerna i samhället urholkas och förringas. Då skapas en grogrund för marginalisering, extremt tänkande, osäkerhet, instabilitet, konflikter, hatpropaganda och aggressivt beteende i sociala medier. Allt detta kan undergräva människornas förtroende för varandra och det finländska samhället.

Det är angeläget att människornas förtroende för varandra och för myndigheterna bevaras i det finländska samhället. Förtroendet har en särskild betydelse i samhället eftersom det stärker den sociala enigheten som i sin tur skapar grunden för säkerhet, trygghetskänsla och ett välfungerande samhälle. Det är också viktigt att som ett led i den övergripande säkerheten sörja för att medborgarna i tillräcklig grad har tillgång till tjänster och social trygghet och möjlighet att vara delaktiga i samhället.

Den sociala och ekonomiska hållbarhet som bygger på likabehandling är en förutsättning för stabiliteten och välfärden i vårt samhälle. Utskottet instämmer i det som står i redogörelsen om att den tilltagande ojämlikheten har en negativ inverkan på den inre säkerheten i Finland.

Den internationella rörligheten ökar bland annat på grund av kriser i världen och instabila och sårbara samhällen. I det läget måste Finland kunna trygga en kontrollerad invandring och bemöta de negativa följderna av den tilltagande rörligheten, såsom olaglig invandring, människosmuggling, människohandel och annat utnyttjande av människor i utsatt ställning.

Vid sidan av utvecklingspolitiken spelar också den allmänna utrikes- och säkerhetspolitiken en stor roll i det globala genomförandet av Agenda 2030. Utskottet konstaterar att de utrikes- och säkerhetspolitiska åtgärder som vidtas också påverkar den inre säkerheten. De åtgärder som faller inom den inre säkerheten påverkar på motsvarande sätt den yttre säkerheten. Här lyfter utskottet fram den civila krishantering, som är internt säkerhetsarbete som utförs i en extern miljö. Den civila krishantering har utrikespolitiska dimensioner och inbegriper påverkan i konfliktlandet och skydd av människoliv. En stor del av den krishanteringspersonal som Finland sänder ut är personal inom området för rättsliga och inrikes frågor. En betydande del av de här experterna är kvinnor.

Utlåtande FvUU 10/2017 rd

För att komma åt de grundläggande orsakerna till migration, människosmuggling, gränsöverskridande narkotika- och vapenhandel, terrorism och våldsbejakande extremism inriktar sig operationerna på åtgärder i utgångs- eller transitländerna. Genom att utveckla förvaltningen och samhället i målländerna i fråga om säkerhetssektorn, laglighetsövervakningen, gränssäkerheten och rättsförvaltningen stöder krishanteringens samtidigt villkoren för all annan utveckling, inklusive en hållbar fred och en hållbar utveckling.

Att garantera den inre säkerheten i Finland

Att garantera den inre säkerheten i landet är en av de viktigaste åtgärderna för att genomföra prioriteringen ett jämlikt, jämställt och kompetent Finland. Utskottet konstaterar att den inre säkerheten utgör grundvalen för den finländska demokratin och välfärdssamhället. I en omvärld som förändras och blir allt mer internationell kan vi inte pruta på de uppgifter inom inre säkerhet som är nödvändiga för samhällets funktion och samhällsfreden utan att äventyra kärnan i rättsstaten.

Med anledning av redogörelsen för den inre säkerheten (SRR 5/2016 rd) har riksdagen godkänt ett ställningstagande där den bland annat förutsätter att förvaltningsutskottets betänkande (FvUB 5/2017 rd) tas till grund för riktlinjerna och åtgärderna i anknytning till den inre säkerheten. Enligt den nu aktuella redogörelsen om genomförandet av Agenda 2030 ska regeringsprogrammets strategi för den inre säkerheten och dess åtgärdsprogram genomföras. I sitt ovannämnda betänkande välkomnar utskottet i och för sig att det utan riksdagens medverkan bereds en strategi med tillhörande genomförandeplan, främst med avseende på den så kallade vardagssäkerheten. I sitt uttalande utifrån förvaltningsutskottets betänkande förutsatte riksdagen att strategin och åtgärdsprogrammet ligger i linje med betänkandet (FvUB 5/2017 rd) och således är sekundära i förhållande till betänkandet.

Främjande av invandrades integration

Integrationen av invandrare spelar en viktig roll vid främjandet av jämlikhet och delaktighet. Det här målet ska enligt redogörelsen främjas genom att integrationen påskyndas och övergången till integrationsfrämjande tjänster stärks. Om integrationen lyckas inverkar det också positivt på den inre säkerheten.

Utskottet anser att det är viktigt att se till att de invandrare som vistas lagligt i landet integreras effektivt och kommer in på arbetsmarknaden. Integrationsarbetet ska enligt redogörelsen utvecklas och integrationen av invandrare främjas genom ett branschövergripande samarbete med invandrar- och frivilligorganisationer, näringsliv och arbetsmarknadsorganisationer, religiösa samfund, läroanstalter och andra aktörer. Också integrationen av invandrare som står utanför arbetslivet ska främjas. I redogörelsen nämns också betydelsen av en hög nivå på den grundläggande utbildningen för att förbättra de unga invandrararnas arbetslivsfärdigheter och möjligheter till fortsatta studier. Man ska också se till att invandrarfamiljer får multiprofessionellt stöd. Målet är att medlemmarna i alla befolkningsgrupper ska bli engagerade och känna sig som en viktig del av vårt samhälle. Regeringen uppmuntrar till öppen diskussion om invandrapolitik men rasism är inte tillåten. Utskottet välkomnar dessa riktlinjer.

Utlåtande FvUU 10/2017 rd

Utskottet har upprepade gånger påpekat att väntetiden för integrationsutbildning är flera månader på de flesta orter och konstaterat att behovet av mera resurser är uppenbart. Integrationsutbildningen är ett viktigt verktyg i integrationen av vuxna invandrare, och därför är det fortfarande väsentligt att ge akt på hur många som deltar i integrationsutbildning och hur många som väntar på att få delta och hur anslaget räcker till. Dessutom lägger utskottet vikt vid att de som fått uppehållstillstånd kan flytta till kommuner så fort som möjligt.

Att förhindra hatretorik och rasism och främja delaktighet i samhället

Rasism och diskriminering ska inte tillåtas i någon befolkningsgrupp, står det i redogörelsen. Avsikten är att genomföra ett handlingsprogram mot hatretorik och rasism och för samhällelig delaktighet. Enligt uppgift har också polisen varit orolig över den senaste tidens utveckling i det här sammanhanget och har effektiviserat sina insatser för att förebygga problemen. Polisen har också satt in resurser på de här insatserna. Utskottet anser att alla insatser mot hatbrott och rasism är viktiga. Den hatpropaganda som sprids på olika forum, anknyttande konkreta brottsliga gärningar, hatbrott och extremrörelsers verksamhet är en del av en allvarlig utveckling som vi måste motarbeta på olika nivåer i samhället.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottet föreslår

att framtidsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 28.4.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Antti Häkkänen saml
medlem Mika Kari sd
medlem Elsi Katainen cent
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Olli-Poika Parviainen gröna
medlem Juha Pylväs cent
medlem Matti Semi vänst
medlem Mari-Leena Talvitie saml
ersättare Ilkka Kantola sd.

Sekreterare var

plenarråd Henri Helo.